

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра національної економіки, маркетингу та
міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«МІКРОЕКОНОМІКА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Селезньова Олена Віталіївна
Контактний тел.	+38(061)764-67-50 (внутр. 169)
Е-mail:	elena84ps@rambler.ru
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1408
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, а. 511, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» є обов'язковою для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 3 семестр (2 курс).

Курс передбачає формування системи знань з теорії поведінки споживача, теорії підприємства та ринкових структур, ринку факторів виробництва. Передбачається, що вивчення мікроекономіки в обсязі, запропонованому програмою, повинно створити теоретичні та практичні передумови для формування у студентів знань щодо закономірностей поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні, семінарські заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: пояснення матеріалу викладачем; перевірку домашніх завдань; перевірку засвоєння студентами матеріалу; вирішення практичних задач.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 3 семестру здійснюється у формі письмового екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
5	150	64	32	-	32	86

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	2	3	професійна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Мікроекономіка як навчальна дисципліна своєю метою ставить формування системи знань з теорії поведінки споживача, теорії підприємства та ринкових структур, ринку факторів виробництва.

Завдання навчальної дисципліни

- вивчення теорії мікроекономічної науки, розкриття її об'єкта, предмета і методу,
- сформувані в студентів знання закономірностей поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах,
- сформувані універсальний інструментарій для прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення суто індивідуального вибору за обмежених засобів і наявності альтернативних можливостей.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- базові положення мікроекономічної теорії;
- методи мікроекономічного аналізу;
- принципи оптимізації рішень основних мікроекономічних суб'єктів – споживачів і фірм в різних ринкових структурах;
- пріоритети потреб як основного двигуна виробництва;
- протиріччя мікроекономіки;
- основні ринкові елементи;
- сутність мікроекономічних законів;
- найважливіші мікроекономічні категорії.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- застосовувати практичні навички самостійного прийняття рішень господарсько-виробничої діяльності;
- здійснювати економічні розрахунки, вивчати найефективніші шляхи фінансово-економічної діяльності підприємства, їх реалізації,
- проводити аналіз та приймати довгострокові та короткострокові рішення;
- організувати і провести комплексне дослідження напрямків державної економічної

- політики;
- аналізувати зовнішнє та внутрішнє мікроекономічне середовище;
 - здійснювати мікроекономічну оцінку можливостей організованої боротьби з безробіттям, інфляцією та стимуляторів економічного росту.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства, Економічна кібернетика вивчення дисципліни «Мікроекономіка» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Програмні результати навчання

РН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро - та макроекономіки.

РН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Додатково для освітньої програми Економіка підприємства

РН 25. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль № 1. ОСНОВИ МІКРОЕКОНОМІКИ			
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Концепція «економічної людини»: основні положення. 2) «Стара» та «нова» парадигма в політичній економії. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Пряма, непряма та повна корисності 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Класифікація благ. 2) Антиблага та їх графіки. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 4. Аналіз поведінки споживача	2	4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <p>Особливості поведінки споживача в короткостроковому періоді.</p> <p>Зміна ціни і попиту. Криві «ціна-споживання»</p> 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-4.
Змістовий модуль № 2. МІКРОЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ РИНКУ			
Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	2	4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <p>Основні види еластичності</p> <p>Вплив держави на встановлення ринкової рівноваги</p> 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <p>Економічна рівновага в перехідний період.</p> <p>Аналіз загальної рівноваги за умов відхилення від нормального</p>

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			ринкового стану. Економіка добробуту 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Обґрунтування рішень щодо розширення виробництва 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 8. Витрати виробництва	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Витрати підприємства як об'єкт оподаткування 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 9. Ринок досконалої конкуренції.	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Види нецінової конкуренції 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 5-9.
Змістовий модуль № 3. РИНКОВЕ ГОСПОДАРСТВО			
Тема 10. Монопольний ринок	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Короткострокова та довгострокова монополна рівновага Монополістичне ціноутворення. Цінова дискримінація 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Олігополістичні війни 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			програм.
Тема 12. Ринки факторів виробництва	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Часова перевага та модель дисконтування Формування рівноваги на ринку капіталу Особливості функціонування ринку землі 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 13. Загальна рівновага та економіка добробуту	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Власний та позичковий капітал підприємств і критерії їх раціонального співвідношення. Сукупний банківський кредит та облікова ставка в перехідній економіці. Сучасні тенденції розвитку ринку праці України. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства.	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Розвиток інституціоналізму. Інституціональні перетворення в суспільстві України. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 10-14.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру: опитування на лекційних та семінарських заняттях; перевірка виконання практичних робіт, домашніх завдань, модульних контрольних робіт, тестових завдань; контроль виконання завдань самостійної роботи тощо.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового **екзамену** відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у чотирибальну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та

самостійної роботи здійснюється у межах 75 балів (три модулі по 25 балів). Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 25 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи														Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	25	100
5	5	5	10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	25
Тест 1	5
Тест 2	5
Домашні завдання	10
Контрольна робота 1	5
Модуль №2	25
Тест 3	5
Тест 4	5
Домашні завдання	10
Контрольна робота 2	5
Модуль №3	25
Тест 5	5
Тест 6	5
Домашні завдання	10
Контрольна робота 3	5
Екзамен	25
Разом	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилінська О. Мікроекономіка. Теорія та практика / Олена Базилінська. – К.: КМА, 2007. – 272 с.
2. Безугла Вікторія, Постіл Інна. Мікроекономіка / Вікторія Безугла, Інна Постіл. – К.: ЦНЛ, 2012. – 288 с.
3. Білецька Л., Савич В., Білецький О. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Людмила Білецька, Василь Савич, Олег Білецький. – Київ: ЦНЛ, 2018. – 688 с.
4. Гриценко О., Ястремський О. Основи мікроекономіки / Олена Гриценко, Олександр Ястремський. – Київ.: Знання, 2007. – 582 с.
5. Гурієв С. Міфи економіки. Помилки й стереотипи, які поширюють ЗМІ і політики / Сергій Гурієв. – М.: Юнайтед Пресс, 2019. – 296 с.
6. Диксит А. Мікроекономіка. Очень краткое введение / Авинаш Диксит. – М.: Дело, 2016. – 208 с.
7. Економічна теорія. Мікроекономіка / Під ред. В.М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 134 с.
8. Краснікова Л., Лукьяненко І. Практикум з мікроекономіки. Тести, проблемні ситуації, вправи / Лариса Краснікова, Ірина Лукьяненко. – Київ, 2005. – 320 с.
9. Клейн Г., Бауман Й. Мікроекономіка. Краткий курс в коміксах / Грейди Клейн, Йорам Бауман. – М.: Колибри, 2015. – 224 с.
10. Менкью Г., Тейлор М. Мікроекономіка / Грегори Менкью, Марк Тейлор. – СПб.: ПИТЕР, 2016. – 688 с.
11. Основи економічних знань / Під ред. А. Павленко, В. Савчук, Ю. Зайцев. – Харків: Фоліо, 2014. – 768 с.
12. Піндайк Р.С., Рабінфельд Д.Л. Мікроекономіка. Теорія та практика / Р.С. Піндайк, Д.Л. Рабінфельд. – СПб.: ПИТЕР, 2011. – 608 с.

13. Самуэльсон П.А., Нордхаус В.Д. Микроэкономика / П.А. Самуэльсон, В.Д. Нордхаус. – М.: Вильямс, 2008. – 752 с.

14. Joel Mokyr The Economics of the Industrial Revolution (Routledge Revivals), London, - 2018, 282 p.

15. Nevin, Seamus (2013). "Richard Cantillon: The Father of Economics". History Ireland. 21(2): p. 20 – 23.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет з статистики України
2. <http://www.minfint.gov.ua> – Міністерство фінансів
3. <http://www.me.gov.ua> – Міністерство економіки
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.bank.gov.ua> – Національний банк України
6. <http://www.liga.net.com.ua> – ЛігаБизнесІнформ
7. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
8. <http://www.cpsr.org.ua> – Центр перспективних соціальних досліджень
9. <http://www.hdr.undp.org> – Human development report